

Lek, bevegelse og tilrettelegging

Kurs for foreldre til barn med dysmeli 0-2 år

Fysioterapeut Kerstin Lundberg Larsen, ergoterapeut Trine Bathen

Hva skal vi snakke om?

- ✓ Motorisk utvikling
- ✓ Protoser og grepshjelpemidler
- ✓ Annen tilrettelegging
- ✓ Samarbeidspartnere

- ✓ Hva ønsker dere?

Barn er gode til å finne løsninger på utfordringer!

Hva påvirker motorisk utvikling?

- Barnets forutsetninger
 - ✓ Ressurser og begrensninger
- Miljø barnet er i
 - ✓ Behov for tilrettelegging?
- Oppgaver barnet får
 - ✓ Stimulering og variasjon
 - ✓ Ikke hindre bevegelse – tørre tillate utfordring

Arm og hånd har stor betydning

- ✓ Strekke seg
- ✓ Manipulere, å ta på, gripe
 - ✓ Husk føttene 😊
- ✓ Støtte og oppreisning fra mage- og ryngleie
- ✓ Fremdrift og forflytning (snu seg, krabbe og gå)
- ✓ Beskyttelse (liggende, sittende, knestående og gående)

Opp å gå

- ✓ Opp til stående stilling
- ✓ Stå med og uten støtte
- ✓ Gå med og uten støtte
- ✓ Løpe
- ✓ Hoppe
- ✓ Hinke

Hensyn å ta ved dysmeli

- Hånd/arm
 - ✓ Grep
 - ✓ Støtte
 - ✓ Henge
- Fot/ben
 - ✓ Understøttelse
 - ✓ Benlengde

Tenk symmetri!

Stimulere til lek

- **Småbarn:**
 - ✓ Velge leker som stimulerer til bruk av begge armer/hender
 - ✓ Plassere lekene slik at begge armer må brukes
 - ✓ Kunne ligge på magen og støtte seg på begge armer
 - ✓ Ikke hindre bevegelser - tørre å tillate utfordring

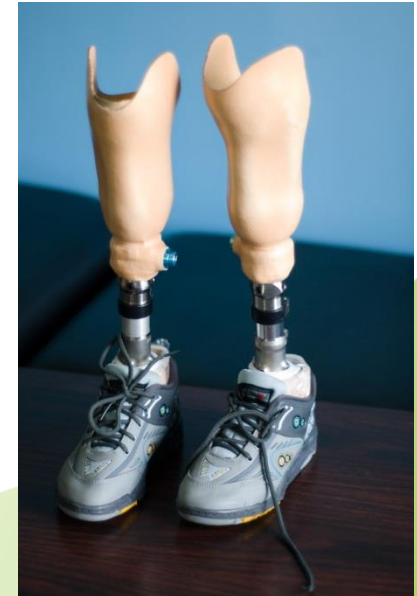
Bilder fra: Riktige leker, Amajo, Lek mer.no

Protese

Mål: Muliggjøre aktivitet og bevegelse

- ✓ Armprotese: Gripe/ støttefunksjon.
- ✓ Benprotese: stå/ gå

- Tilpassing er tidkrevende.
- Å mestre bruk krever mye tid og trening
- Dysmeliteamene og ortopediingeniørene er gode på vurdering, tilpassing, trening og søknader

Fotsenger og ortopedisk fottøy

- Fot/ bendysmeli kan gi behov for tilpasning av fottøy
 - Fotsenger
 - Oppbygging av sko
 - Spesialsko

- Dysmeliteamene og ortopediingeniørene er gode på vurdering, tilpassing, trening og søknader

Grepsforbedrende hjelpemidler/ grepsproteser

- Gå på ski:

Bilde fra <http://sophiesminde.no/>

- Sykle:

<http://tv.nrk.no/serie/saann-er-jeg-og-saann-er-det/msue11001110/19-12-2010>

- Skrive/ tegne:

Tilpasset blyantgrep, Norsk teknisk ortopedi Ottestad

Annen tilrettelegging

- ✓ Teknikker / måter å arbeide på
- ✓ Tilpasse omgivelsene, feks i barnehage
- ✓ Hjelpemidler
- ✓ Ta imot hjelp når det trengs
- ✓ Disponere tid og krefter slik at det
rekker til det som er "viktig her i livet"
– som å leke
- Hvor? Hjemme, barnehage / skole og til fritidsaktiviteter

Hjelpemidler – mange muligheter

- Færrest mulig hjelpemidler, men de rette
- Prøv vanlig utstyr, før spesialutstyr. F.eks bestikk

Bestikk fra hjelpemiddelfirma

Spesialtilpasset
bestikk med
grepstilpasning

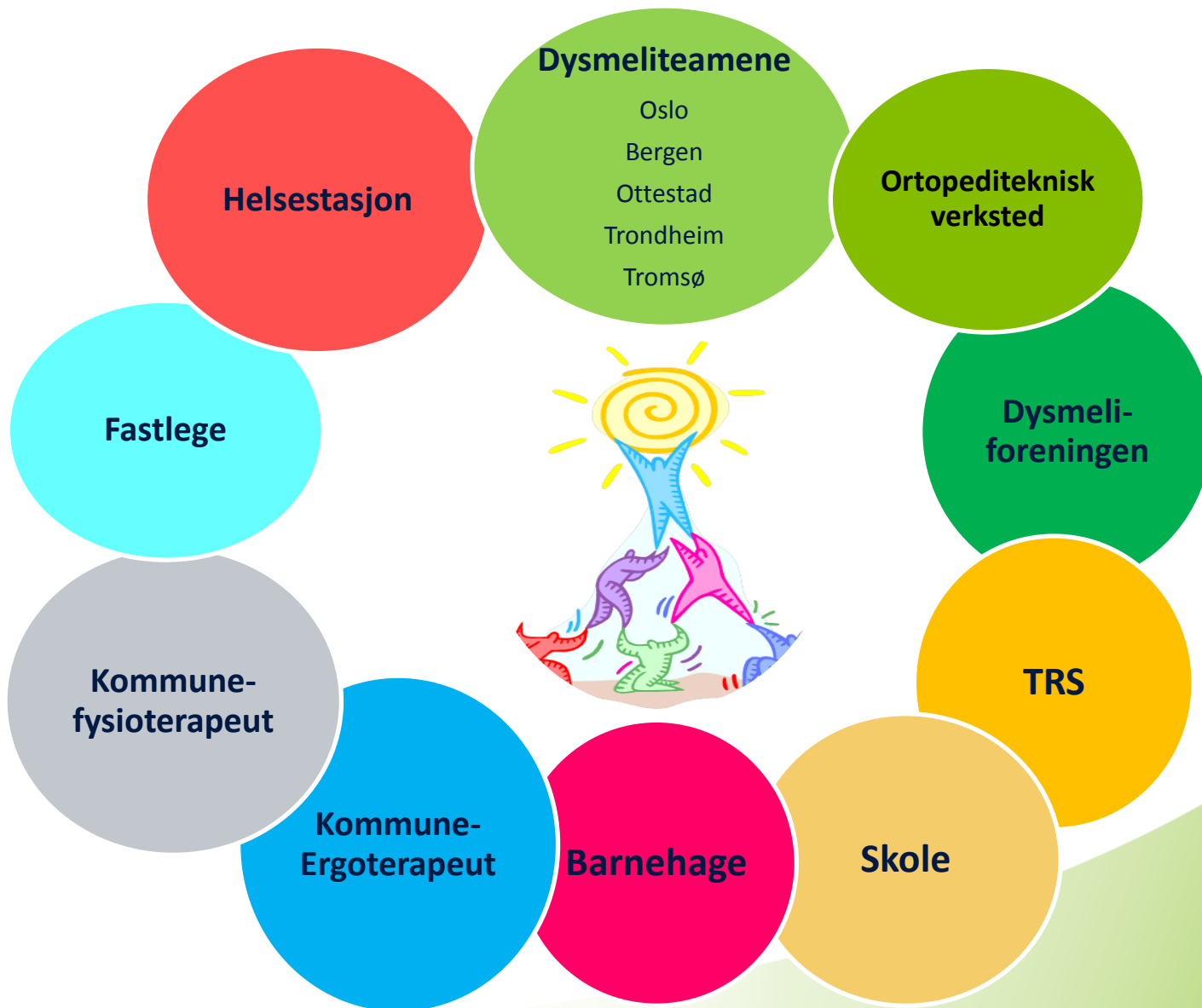
Andre hjelpemidler til småbarn; eksempler

- *Sklikke og smørebrikke*
når ting skal ligge/ stå stille, til hjelp
ved svakt grep

- Kan søke tilskudd til småhjelpemidler fra NAV – kontakte
kommuneergoterapeut

Samarbeidspartnere

Kommunefysioterapeut og ergoterapeuts rolle

- Observere og vurdere motorisk utvikling,
- Igangsette tiltak hvis nødvendig (stimulere, tilrettelegge), følge opp (spesielt ved overganger),
- Være en fagperson og diskusjonspartner som kan formidle informasjon videre til personale i barnehage, skole etc.
- Hvor mye/ofte? Avhenger av grad av dysmeli, andre individuelle forhold, ressurser...
- Ikke alltid leger eller andre spesialister vet nok om hva fysio- og ergoterapeuter i kommunen har for "verktøykasse"

Dysmeliteamenes rolle

Dysmeliteam på regionssykehusene (Bergen, Trondheim, Oslo, Ottestad, Tromsø)

Tverrfaglige team; ortoped/ fysikalsk medisiner, ergoterapeut, fysioterapeut, ortopedi-ingeniør, noen har også sosionom

- Vurdering av behov for kirurgi
- Undersøkelse av funksjon
- Vurdering, tilpasning og opplæring proteser, grepshjelpemidler, ortopedisk fottøy og varmemjelpemidler

Mer informasjon om dysmeliteamene her:

<http://www.sunnaas.no/omoss /avdelinger /trs /diagnoser /dysmeli /Sider/ Fagmiljøer.aspx>

TRS sin rolle

- Forskning og utvikling
- Formidle kunnskap
 - Via nettinformasjon
 - Via kurs
 - E-lærings kurs for lærere <http://laeringsportalen.helse-sorost.no/elps40/content/c1bf2ba2-caab-4170-a7a4-7add98e3cc70/course/asset/main.html>
 - Skolestartkurs for foreldre
 - Råd/ veiledning/ informasjon til familie, pårørende og fagpersoner, for eksempel via telefon, videokonferanse eller utreise

Noen aktuelle nettsider

- Dysmeli, råd og tips
 - <http://www.dysmeli.no/> (Norsk dysmeliforening)
 - <http://www.dysmeli.se/> (Svensk dysmeliforening)
 - <http://www.reach.org.uk/> (Association for children with upper limb deficiency)
 - <http://www.tipbase.org/web/hjalpmedel/>
 - http://arm-bendefekte-amc.dk/arm-bendefekte-amc.dk/Brochurer_files/hlp_cat.pdf
 - http://www.sunnaas.no/omoss_avdelinger_trs_trs-kompetansesenter
- Rettigheter, familier med barn med funksjonsnedsettelse
 - <http://www.familienettet.no/A-ha-barn-med-funksjonsvansker/>
- Hjelpemiddelfirmaer småhjelpemidler
 - <http://www.etac.no> <http://www.nitec.no/>
 - <http://www.adl.no/> <http://amajo.no/>

Takk for oss

